

**Синод на епископите,
посветен на семейството****Послание**

Ние, синодалните отци, събрани в Рим с папа Франциск на извънредна генерална асамблея на Синода на епископите, се обръщаме към всички семейства на петте континента и по-специално към тези, които следват Христос, Който е Пътят, Истината и Животът. Искаме да изразим нашето възхищение и благодарност за всекидневното свидетелство, което ни давате - на нас и на света, с вашата вяроност, с вашата вяра, надежда и любов.

И ние, пастири на Църквата, сме се родили и израснали в семейства с най-различни истории. Като свещеници и владици се срещаме със семейства, които с думи и с факти разкриваха пред нас дълга поредица от хубави, но и трудни ситуации в живота.

Самата подготовка на този синод, започвайки от отговори на въпросника, изпратен на местните Църкви по цял свят, ни позволи да чуем гласа на много семейни преживявания. Нашият диалог по време на синода ни обогати взаимно и ни помогна да погледнем цялостно на действителността, в която семействата живеят.

*На стр. 7***Празник на религиите
в София - първа по рода
си инициатива в Европа**

Едва ли може да се намери в Европа град, в който да съжителстват в близост и в разбирателство различни религии и различни християнски конфесии. София е такъв град. Неслучайно тук се роди идеята за празник на религиите, който се осъществи на 28 септември.

За място на празника бе избран площадът пред някогашната минерална баня, която

след основно преустройство се превръща в музей на София. Този избор е логичен - в близост се намират няколко от известните столични храмове - православният катедрален храм „Света Неделя“, римокатолическата конкатедрала „Свети Йосиф“, софийската синагога, храм „Света София“, джамията „Баня баши“, а не-

*На стр. 8***Заклучително изказване на папа Франциск**

„Ваши превъзходителства, Ваши блаженства, Ваши високопреосвещенства, братя и сестри,

Със сърце, изпълнено с признателност и благодарност, бих желал заедно с вас да благодаря на Господ, Който със светлината на Своя Дух ни придружаваше и водеше през изминалите дни!

Сърдечно благодаря на кардинал Лоренцо Балдисери - генерален секретар на синода, на Негово високопреосвещенство монс. Фабио Фабене - помощник-секретар, а заедно с тях благодаря на докладчика кардинал Петер Ердьо, който свър-

ши много работа дори и в дните на семеен траур. Благодаря и на специалния секретар Негово високопреосвещенство монс. Бруно Форте, на тримата делегирани президенти, на авторите, консултантите, преводачите...

Благодаря също така на всички вас, скъпи синодални отци, братски делегати, наблюдатели, наблюдателки и консултанти, за активното ви и плодотворно участие...

Бих искал да кажа много ясно, че в дух на колегиалност и синодалност ние наистина натрупахме „синодален“ опит. Това бе един честен път, едно „пътуване заедно“.

И като всяко пътуване имаше моменти с бързо темпо, почти с желание да се изпревари времето и да се стигне по-бързо до целта; имаше и моменти на умора, почти на ръба на отказване-

то; имаше и моменти на ентусиазъм и жар. Имаше моменти на дълбоко утешение, когато слушахме свидетелството на истински пастири (срв. Ин. 10 и канони 375, 386, 387), които носят с мъдрост в сърцата си радостите и сълзите на своите верни. Имаше моменти на утеха, на благодат и утешение, когато слушахме свидетелствата на семействата, които участваха в синода и споделиха с нас красотата и радостта от своя брачен живот. Едно пътуване, през което по-силният се чувстваше длъжен да помага да по-слабия, където по-опитният бе в служба на останалите дори и посредством противопоставянето. И тъй като става дума за човешко пътуване, редом с утешенията имаше и моменти на обезкуражаване, напрежение и изкушения, от които би било

*На стр. 7***Паметник на загиналите рицари
йоанити в битката за Никопол**

По повод на 20-годишнината от установяването на дипломатически отношения между Република България и Суверенния Малтийски орден на 17 октомври т.г. в Никопол бе открит паметник на загиналите през 1396 г. рицари йоанити в битката за Никопол. Паметникът на площад „Европа“ в града бе открит в 16 часа от посланика на Суверенния Малтийски орден Негово превъзходителство Камило Дзуколи и от кмета на община Никопол г-н Емил Бебенев. Специални гости на тържеството бяха вицепрезидентът на Република България г-жа Маргарита Попова, епископът на Никополската епархия монс. Петко Христов, Софийско-

На стр. 6**Монс. Пројков: Трябва да останем
верни на учението на Църквата
и на свети Йоан-Павел II за семейството**

Сред 253-мата участници в Извънредния синод на епископите, посветен на семейството, бе апостолическият екзарх и председател на Епископската конференция на Католическата църква в България монс. Христо Пројков. На фона на дебатите по щекотливи теми, свързани със семейството, той илюстрира проблемите и трудностите на българското семейство в посткомунистическото ни общество. Сред тях на първо място поставя „липсата на религиозна прос-

вета“ и „приемането на моделите, идващи от секуларизираното западно общество“. Епископ Пројков говори и за онзи миг с папа Франциск, който ватиканският „Осерваторе Романо“ улови и публикува на първата си страница.

- Какви са духът и атмосферата в синодалната зала?

- Този синод засяга една особено деликатна тема и това е семейството, което днес в света е подложено на едно, бих

На стр. 7

Живи чрез Истинност

Разговор с Михаил Шишков, праплеменник на блажения Йосафат Шишков

Повод за срещата ми с Михаил Шишков даде документалният филм „България - земя на три писмености“, разказващ за азбуките, съчинени на нашата земя през късната античност и средновековието. Михаил Шишков е работил върху музикалното оформление на филма, създаден във връзка с публикуването на първия том на книгата „Scriptura mundi“ от издателството на „Балканмедия“. (Другите творци, работили над филма, са Анастас Джидров - режисьор, Елена Димитрова - сценарист, Росен Милев - научен консултант). Целта на тази целокупна дейност бе участие в подготовката за обявяването на София за културна столица на Европа през 2019 г.

В парка зад музея „Земята и хората“ дълго разговаряхме с г-н Шишков.

- Господин Шишков, спомняте ли си вашия прачичо Йосафат Шишков?

- Да, спомням си го, срещали сме се няколко пъти, но все за малко. Аз съм роден в 1944 г., а той бе осъден в 1952. Бил съм много малък и смътно си го спомням. Близък роднина ми е, но не знам защо не ме е кръстил той. Аз съм кръстен наскоро след раждането си - на 19 септември съм роден и съм кръстен на 1 октомври от отец Никола Барбов.

- И сте католик?

- Да, кръстен съм в „Свети Лудвиг“.

- Кажете ми нещо за вашия род.

- На моя чичо Йосафат мирското му име е Роберт Матей. Той има двама братя - Михаил и Слави, и една сестра - Йозефина. Имам родственици и в Италия - първи братовчед на баща ми - Паоло Алицио, който почина преди 30 години. Има и един Розарио - син на брат на дядо ми. Той живее във Фрапаоло. Познавам ги, но не съм близък с тях. Моят прачичо Йосафат е най-възрастният от братята и сестра си.

- Какво още можете да ми кажете за вашия прачичо?

- От баща ми зная, че е учил в Одрин, в семинария, там е отишъл малък - на 9-годишна възраст. После е бил послушник в Турция.

- Докопкото зная, е учил и в чужбина.

- Да. В Льовен е завършил богословие и после е ръкоположен за свещеник в Белгия. Той лично не ми е разказвал за своето обучение - аз съм бил малък тогава и не бих могъл да разбера нищо. Всичко чувах за него от разговорите в къщи, а близките ми много го уважаваха и често говореха за него и все с добро.

- А в България каква е дейността му?

- Знам, че е бил учител в двата католически колежа - „Свети Августин“ в Пловдив и „Свети Михаил“ във Варна и директор на семинарията „Св. св. Кирил и Методий“ в Ямбол, но е бил и свещеник. После отново отива във Варна. Впрочем нашият род е от Пловдив, който е и моят роден град.

- Какъв човек беше вашият прачичо?

- Много талантлив и деен, притежаваше енциклопедични познания. Такива хора е имало някога в Ренесанса. Спомням си го от беглите ни срещи - весел, все ще разкаже нещо

смешно. Бил е и много музикален, както и добър проповедник. То си му личеше, като започваше да ми разказва нещо. Баща ми казваше, че всички са се дивели, а някои и възхищавали, когато в Ямболската семинария е въвел за пръв път радиопредавател и прожекторен апарат. По това време такива технически средства са били все още новост и някои по-консервативно настроени хора не са ги приемали, особено пък в учебни заведения на Църквата. Но явно той е бил отворен за новостите в живота.

И как иначе, получил е образованието си в една напреднала държава, то е естествено...

- Като че ли блаженият Йосафат е бил в живота си повече преподавател?

- Не само, бил е и енорийски свещеник - например в 1949 г. монсеньор Босилков го назначава за енорийски във Варна. Пак там, но когато е бил първият път (споменах вече, че е бил във Варна), го посещава и монсеньор Ронкали - сега вече свети папа Йоан XXIII.

- А някой друг от вашата многобройна фамилия не се ли отдаде в служба на Бога като вашия прачичо?

- Не, за съжаление, но сигурно сме наследили някои от неговите качества. Духовното наследство не се губи, има много примери в живота за това. Ето, аз завърших музика в музикалната академия с кларинет, синът ми също е музикант, както и 12-годишната ми внучка - учи в музикалното училище „Л. Пипков“ и е концертмайстор

на ученическия китарен оркестър в училището. Тя си хареса за инструмент китарата.

- Но явно кларинетът не ви е главната професия, защото съм чувала за вас, че сте музикален оформител, пък и сте направили оформлението на документалния филм за писменостите, който видяхме?

- А, аз съм писал музика за театрални постановки и съм работил с най-добрите български режисьори. Работил съм и в телевизията, а като хоби пиша стихове и обикновено ги посвещавам на приятели. Ето две от моите стихосбирки (и господин Шишков ми подари две свои стихосбирки). Писането на стихове започнах уж на шега, пък после ме увлече.

(На последната страница на едната стихосбирка чета, че М. Шишков е написал и оформил над 400 театрални и куклени спектакли, телевизионни филми и пантомима. Прелистих книгите и видях най-напред илюстрациите).

- Ами тези илюстрации в по-голямата стихосбирка на кого са? Харесват ми двете, личи, че са с маслени бои - едната загатва разпятието според мен, но като в пламъци - много модернистична и с внушение, а другата - с малката черква в средата, сякаш закриляна от две големи фигури в двете страни - риба и птица с прибран криле, е по-ясна, с интересен замисъл?

- Мои са илюстрациите, аз съм и художник, имам много картини в чужбина, повече в частни колекции. Подарявам и на приятели каквото си харесат. В началото започнах да работя с туш, перо, креда и акварел, а по-късно се ориентирах към маслото.

Когато бях малък, ме оставяха сам вкъщи да свиря на пиано, а аз беж... и в ателието на Златю Бояджиев - много обичах да ходя там, а той ни беше съсед. Там му помагах да опъва платната за картините, поставях пирончетата на картините, миех му четките. Майка ми много ме „съветваше“ с пръчката, задето не свиря, а ходя при Златю Бояджиев, а той все й казвал да остави детето на мира, да не му се кара, защото ще стане добър художник. Ходех и в другите ателиета в стария град - при Цанко Лавренов и Георги Божилов - Слона. А в училище по рисуване все ми пишеха тройки.

Дълго още разговарях с господин Шишков. Намерихме много общи познати в музикантската професия, някогашни наши преподаватели, много от тях вече покойници, колеги, но и театрални дейци. В края на краищата сме почти едно поколение.

В края на срещата ни, както обикновено се прави, пожелах да запиша няколко мисли - крилати фрази, които представляват житейското му верую. Ето какво каза той: „Щастливци са всички, за които работата е същевременно удоволствие и хоби. А изкуството е любов и начин на живот.“ И после допълни мисълта си с последните стихове от едно свое стихотворение: „Не можеш и миг да живееш, без да усещаш, че само чрез Истинност жив си!“

Интервюто води
Майя РАЙКОВА

Най-обичаният светец

Празник на свети Франциск от Асизи в Плевен. Нови икони в плевенската черква

На 4 октомври в черквата „Света Дева Мария от Фатима“ - Плевен, бе отбелязан литургичният празник на свети Франциск от Асизи. В този ден празнуваха отците францисканци-конвентуалци, мисионери в Никополската епархия, които обслужват Плевенската енория. В техния манастир „Свети Йоан-Дънс Скот“ служат свещениците Ярослав Барткиевич, Венци Николов и Артур Хелстовски. Тържествената литургия за празника бе отслужена в 15 часа от епископа на Никополската епархия монс. Петко Христов и архиепископ Януш Болонек - бивш папски нунций в България. С епископите съслужиха отец Ярослав - енорийски свещеник на Плевен, отец Венци - енорист в Асеново, отец Артур, отец Евгений, отец Валтер, отец Ремо, отец Паоло, отец Койчо, отец Патрик, отец Йосиф, отец Димитър от Софийско-Пловдивска епархия и отец-дякон Владислав Томич.

В началото на литургията енорийският свещеник отец Ярослав поднесе встъпителни думи за свети Франциск, поздравил с „Добре дошли“ архиепископ Януш Болонек и епископ Петко Христов, всички свещеници, монахини, вярващи и гости, дошли на празника. Специални поздравления отец Ярослав отправи към художника Атанас Атанасов, изписал новите стенописи в плевенския храм, и оперната прима Добриня Икономова, която изнесе концерт след служба-та.

Проповед поднесе архиепископ Болонек. В нея духовникът разказа важни и интелигентни моменти от живота и делото на чудотвореца от Асизи, „най-възхитителния и най-обичания светец по целия свят“. „За никой друг светец - каза монс. Болонек - не са написани толкова много книги за аскетичния живот, толкова повести и статии. За никой друг светец не са се снимали толкова филми, колкото за Бедняка от Асизи. Той се е превърнал в изключителен обект на изящните изкуства, особено на живописата и скулптурата.“

По-нататък монс. Болонек говори за ордена на светеца както в света, така и в България. Той топло поздрави плевенската общност на братята конвентуалци, които поддържат жив духа на францисканското братство и неугасващ пламък на ревността към Божиите дела, характерен за свети Франциск. Архиепископът завърши с това, че Чудотворецът от Асизи е покровител на еколозите и на всички, които уважават и се възхищават от Божието творение.

В края на литургията монс. Петко и монс. Болонек осветиха новите стенописи в плевенската черква. Иконите представят образите на Непорочно зачатие на Света Дева Мария, свети Франциск и свети Йоан-Дънс Скот. Стенописите са разположени в лявата капела на черквата, точно срещу иконите на свети Йоан-Павел II и свети Йоан XXIII, които бяха нарисувани от художника Атанас Атанасов и осветени през май т.г.

След ритуала по освещаването епископ Петко Христов поздрави с топли думи архиепископ Болонек от свое име и от името на вярващите от Никополска епархия. Отец Ярослав поднесе поздравите на цялата плевенска общност по повод 25-годишния юбилей от епископското ръкоположение на монс. Болонек (25 октомври). Вярващи от енория Плевен поднесоха подарък на архиепископа. Той получи дар и от младежите с благодарност за молитвите и подкрепата му за националната младежка среща в град Раковски, провела се през юли. Те поднесоха на монс. Януш Болонек символите на срещата - шапка, тениска и плакет. Разбира се, архиепископът благодари сърдечно за милите думи и пода-

На стр. 5

ИСТИНА - VERITAS

продължител
на в. „Истина“ (1924 - 1949 г.)

Директор
свещеник Благовест
Вангелов

Адрес на редакцията:
1606 София,
ул. „Люлин планина“ № 7
Тел./факс 952-29-59,
E-mail: istina-v@techno-link.com
Редактор Марко Георгиев
ISSN 0861-6450

Трънчовица празнува

На 27 и 28 септември 2014 г. християните от енория „Свети Архангел Михаил“ - село Трънчовица, Никополска епархия, празнуваха 140-годишен юбилей на своята черква. За енорията в Трънчовица според съхранените документи е записано, че първият свещеник Петър Буди е служил от 1622 г. до 1640 г.

Черквата е построена през годините на турското робство от инициативния и усърден духовник енорийския свещеник Евгени Валенте и неговия помощник Камил Шейне. Завършена е и осветена през 1874 г. от епископ Игнасио Паоли, чието служение е от 1870 г. до 1883 г., и й е дадено името на небесния покровител свети Михаил Архангел.

Две години по-късно - 1876 г., е завършена и внушителната каменна камбанария с монтирани три големи камбани.

Черквата е изградена от камък и тухли с хоросанов разтвор, покрита е с турски керемиди върху покривна конструкция, която оформя огромен свод от над 10 м вътрешна ширина. Много сполучливо е изграден и балкон за църковния хор. В последните години съм запомнил красивия и художествено изработен метален парапет пред олтаря, както и високата дървена амвон отляво на олтаря, обличен с червена плюшена дамска.

Олтарят, стените и сводът са с богата иконопис с библейски мотиви, изработени от изкусни художници, употребили ярки и трайни бои, част от които са реставрирани и освежени преди няколко години. И днес черквата е измежду най-красивите католически храмове в епархията.

Енорийският свещеник пастирист Евгени Валенте, построил черквата, е роден през 1816 г. в Италия. В с. Трънчовица е от 1866 г. и служи над 20 години. Умира в Трънчовица през 1889 г., на 30 декември. Погребан е в черквата, която е построил - отдясно на входа. Евгени Валенте е дипломиран медик и се е грижел не само за духовното, но и за

физическото здраве на християните от Трънчовица, както и за хората от съседните села и като ревностен просветен деятел е помагал на местния учител Калонкин.

И отец Камил Шейне - помощник на енорийския свещеник, е погребан в Трънчовица.

Отец Стефан Калапиш въпреки не съвсем доброто си здравословно състояние положи много усилия, за да се извърши цялостен ремонт на черквата - цялостно външно саниране с нова минерална мазилка, както и вътрешен ремонт. Той намери спонсори и извън България и осигури средства за проектиране и строителст-

мов от Бърдарски геран, посветено на небесния покровител на храма архангел Михаил, което всички изслушахме със затаен дъх. Църковният хор - с прекрасни гласове, увлече не само местните християни, но и гостите, дошли от различни градове и села в страната специално за празника.

След края на литургията пред олтаря кметът на община град Левски госпожица Любка Александрова поднесе и отец Стефан прие поздравителен адрес както и донесен от Йерусалим специален кръст. Блажо Николов, кмет на Трънчовица, също отправи

Блажо Николов, кмет на Трънчовица, дарява икона за енорийския дом

поздравления и подари икона и няколко предмета за новия енорийски дом. Поздравления поднесе и Калинка Канунова от името на пенсионерския клуб; поздравление имаше и от „Легио Мария“ от София.

Епископ Петко Христов с водосвет отвори вратите на новия енорийски дом, който множеството можа да разгледа.

Радостна символика бе пускането на бели гълъби, които литнаха и кръжаха над нас.

Всички, дошли за юбилея, бяха почерпени с подходящ богат коктейл. Много силно впечатление на присъстващите направи връчването на всеки по една цветна снимка от обновената черква, изработена в сувенирно магнитче с надпис „140 години черква в римокатолическата енория с. Трънчовица“.

На 28 септември след отслужената литургия на присъстващите бе поднесен в подходяща купичка курбан, осигурен от кметството на селото.

И през двата празнични дни площадът в центъра на селото се огласяше от музика, весел говор и детски глъч. Много павилиони, шатри и сергии създаваха весела и приятна атмосфера.

Вечерната програма бе изнесена от Северняшкия ансамбъл за народни песни и танци - Плевен. Тя събра цялото село на площада пред стълбите на народното читалище „Григор Вачков“. А самодейците и различните състави към читалището с песни и танци привлякоха млади и стари да се хванат на хорото.

Така видях как отново Трънчовица празнува.

Никола КАРАДЖОВ

В звено „Майка и бебе“ - „Възкресение“ (Бургас), вече се грижим за първите майки и техните деца

Звено „Майка и бебе“ е нов вид социална услуга и за момента е единствената подобна в района на Бургас. Центърът предоставя временно настаняване до шест месеца на бременни жени и на майки в риск, които искат да изоставят децата си, насърчава родителската привързаност; подпомага младите майки, като им предоставя социална, психологическа и духовна подкрепа. Основната задача на центъра е да създаде условия, които да предотвратят изоставянето на детето, и да защити правото му да запази своите семейни връзки. Центърът предлага временно подкрепа и подслон за жени в последните месеци на бременността и на майки с деца, които поради социални, психологически, медицински или други причини са с висок риск да изоставят детето си и са загубили подкрепата на своите семейства и близки. Услугата е насочена към задоволяване на всекидневните им потребности, осигуряване на социална и психологическа помощ за възстановяване и интеграция. Престоят на майката и детето в центъра осигурява защитена среда за детето, без то да се отделя от своята майка. Специализираната помощ и подкрепа за майката дават възможност тя да се адаптира и да изгради чувство на привързаност и ангажимент към детето. Центърът работи не само с майката и детето, но с бащата и други членове на цялото семейство. Сътрудничим с местните институции и организации, които работят по проблемите на самотните майки в риск: Община Бургас, Дирекция за социално подпомагане, Отдел за закрила на детето, клиника за акушерство и гинекология, детски заведения, педиатрии и други заинтересовани страни.

Къщата, в която се помещава звено „Майка и бебе“, се намира в Долно Езерово, на 15 км от центъра на Бургас. Сградата разполага с 4 спални, където майките могат да прекарат време насаме с детето и по този начин да затвърдят връзката майка - дете. Има дневна - трапезария, за съвместно използване от всички майки, два обзаведени кухненски бокса, перално помещение. В ремонтните дейности по подготовката на помещенията много помогнаха и нашите доброволци, които участваха активно в почистването, доставката на мебели, оборудва-

не, както и при техния монтаж и пускане в експлоатация.

„Осъществяването на този проект бе голямо предизвикателство за нас, но бяхме силно мотивирани и убедени в нуждата от подобен център на територията на община Бургас. През годините работа сме помогнали на много самотни майки, жени със сериозни здравословни или психически проблеми, жени, изоставени от семействата си. Но еднократната помощ и съдействие никога не са достатъчни, за да се постигне крайната голяма цел - нормални условия на живот за майката, необходими тя да отгледа спокойно своето дете. От началото на август при нас има две жени. Едната е на 38 г. от ромски произход с 5 деца на възраст между 4 месеца и 13 години. В момента се опитваме да й осигурим общинско жилище, където да се настани с децата. Съдействаме за издаване на актове за раждане, за получаване на майчинство и детски надбавки, бебето нямаше дори нужните имунизации. Другата ни майка е на 43 г., с украински произход, с неуредени документи, страда от алкохолна зависимост. 12-годишното й дете няма дори ЕГН. А е много талантливо дете, медалист от множество спортни състезания и олимпиади. Екипът ни работи неуморно и по двата случая, но проблемите за разрешаване са много. Имаме нужда от доброволци - лекари, психолози и най-вече адвокат, който да ни съдейства при издаване на документите на тези хора. В трудните моменти ни подкрепя и отец Михаил Шлахцяк, който участва активно в екипните срещи и е в течение с всички процеси и съдби, които се случват в звеното. Той организира и тимбилдинг за екипа в Малко Търново с цел снижаване на стреса, сближаване и неформално опознаване с екипа, което е от голямо значение при справянето със стресови ситуации. Благодарни сме на фирмите и добрите хора за направените от тях дарения и помощта, която ни оказаха, но все още имаме нужда от хранителни продукти и хигиенни материали. Всеки, който иска да помогне, може да се свърже с нас и да ни подкрепи в това начинание.“

Разказа
Наталья ШАРБАНОВА,
ръководител на звено
„Майка и бебе“

4

ИСТИНА
VERITAS

Брой 11 (1492)
ноември 2014 г.

„Ние бяхме в очакване на пролетта, а дойде бурята“

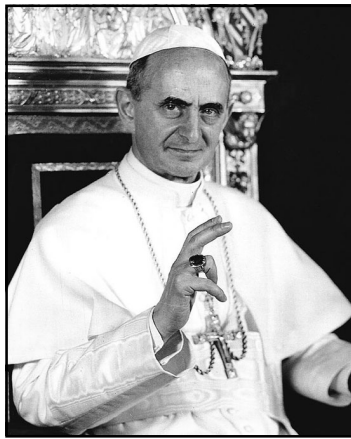
Блажен папа Павел VI (26 септември 1897 г. - 6 август 1978 г.)

Бог ни събира в Своя храм, за да се нахраним с Неговите Тяло и Кръв, с Които да устояваме на времето и смъртта. Именно в литургията Божият народ се среща по съкровен начин с Него, Твореца на всичко видимо и невидимо. Именно тук в Своята Тайна вечеря всеки от нас е избран да участва в Неговата велика мисия - спасението на света. Приемайки тази Негова воля за своя, ние се превръщаме в истински служители и приятели на Света Троица. Всеки, който се остави да бъде воден от Божието провидение, е достоен да носи кръста, с който Бог желае да ни награди, за да бъдем добрата причина за обръщането и спасението на душите. Именно в тази насока Църквата ни предлага да обърнем по-специално внимание на един християнин като нас, който по Божия воля е станал Христов викарий и вече е обявен за блажен от папа Франциск. Става въпрос за папа Павел VI. Но кой е той?

Това е Джовани Батиста Енрико Антонио Мария Монтини, който е роден на 26 септември 1897 г. в Кончесио - малко селце, северно от град Бреша, Италия, в семейството на Джорджо Монтини и Джулиана Алгизи. Джовани е второ дете от общо трите деца, с които Бог дарява семейството. По професия бащата е адвокат. По време на раждането на бъдещия папа Джорджо е начело на католическия вестник „Ил Читадино ди Бреша“. По-късно е избран за депутат от Италианската народна партия на дон Луиджи Стурцо и ще остане като такъв цели три мандата. Родителите умират през 1943 г. Джовани завършва основното си образование в Бреша, където през 1916 г. влиза в семинарията. На 29 май 1920 г. е ръкоположен за свещеник в катедралата на Бреша. Същата година заминава за Рим, където през ноември се записва в Папския грегориански университет със специалности гражданско право и канонично право, както и в Държавния университет със специалности хуманитарни науки и философия. По желание на папа Пий XI през 1923 г. Джовани Батиста постъпва в Папската духовна академия, за да продължи обучението си по дипломатическите науки. Така започва и неговото сътрудничество със секретариата на Светия престол. През 1924 г. се дипломира с три дипломи: по канонично право, гражданско право и философия. Започва усилено да работи със студентите, като заема важни помощни постове в йерархията. На 13 декември 1937 г. е назначен за помощник на държавния секретар на Светия престол - по това време кардинал Еудженио Пачели. На прага на Втората световна война,

на 10 февруари 1939 г., умира от сърдечен удар папа Пий XI. За нов папа е избран кардинал Пачели с името Пий XII. По време на войната монс. Монтини работи усилено във Ватиканската канцелария, като се ангажира с издирването на изгубени войници и цивилни. Като близък сътрудник на Пий XII Монтини е личен свидетел на огромната милосърдна дейност на папата в защита на бежанците и евреите. По това време Църквата успява да укрие и спаси повече от 4000 римски евреи от депортиране в концлагерите на Райха. След войната Монтини насочва вниманието си в защита на католическия свят от разпространението на комунизма и марксистките идеи. На 1 ноември 1954 г. папа Пий XII го назначава за архиепископ на Милано, а на 12 декември с.г. е ръкоположен за епископ в базиликата „Свети Петър“ в Рим. В Милано новият епископ трябва да съживи несигурната съдба на Църквата. В този голям град в Италия проблемите се оказват много: емиграция, безработица, разпространение на атеизма и марксизма в света на труда и т.н.

След смъртта на Пий XII за нов папа на 28 октомври 1958 г. е избран патриархът на Венеция кардинал Анджеоло Джузепе Ронкали - с името Йоан XXIII, вече светец, с когото архиепископ Монтини поддържа добри отношения още от 1925 г. Това истинско приятелство и тясно сътрудничество в защита на човешките права е една от многото причини Светият отец да постави на първо място името на Монтини в списъка на кардиналите, които той щял да обяви на 15 декември 1958 г. Кардинал Монтини участва усилено в подготовката на II вселенски ватикански събор, открит тържествено на 11 октомври 1962 г. Съборът преустановява работа на 3 юни 1963 г. заради смъртта на папа Ронкали. Конклавът на кардиналите се събира и на 21 юни 1963 г. избира за папа Монтини, който приема името Павел VI. Коронацията на новия папа става на площад „Свети Петър“ на 30 юни 1963 г. След това работата на събора продължава. Като глава на Католическата църква папа Павел VI е трябвало да понесе много укори и неразбирания от страна на своите. От една страна, го нападали ултраконсервативистите, които го обвинявали, че бил прекалено модерен, а от друга страна - хората със социалистически идеи, които казвали, че той бездейства. Кротък и сдържан, с огромна ерудиция и в същото време дълбоко привързан към интензивния духовен живот, той успява да продължи и да завърши успешно доброто дело на своя предшественик. Особено важно е първото му

пътуване до Светата земя през януари 1964 г. За първи път папа пътува със самолет и се връща по местата от живота на Христос. По време на това посещение той прегръща православния патриарх Атинагорас I. Връзката между двамата патриарси ще доведе до сближаването между двете Църкви, запечатано с Общата православно-католическа декларация от 1965 г. На 8 декември 1965 г. с тържествена служба се закрива II вселенски ватикански събор. С края на този събор за съжаление започват и новите-стари проблеми, които поставят цялата Църква в огромно изпитание. Голяма част от католическата общност е разделена на две: традиционалисти и новатори. Първите обвиняват вторите в разпространение на марксистката идеология, на секуларизъм и антиклерикализъм. Немалко свещеници, защитаващи идеите на Тридентинския събор, напускат свещенството, както и немалко манастири остават без част от своите обитатели. Дори самото гражданско общество ще бъде подложено на силни политически и социални сблъсъци, сблъсъци, които ще направят годината 1968-а незабравима за целия свят. На едно място, огорчен от ставащото, папата ще каже: „Ние бяхме в очакване на пролетта, а дойде бурята.“ Папа Павел VI е известен и

със своите писма енциклики и други важни документи, с които ще се опита да помогне на света и на Църквата да намери вътрешен мир и благоденствие по многото въпроси, засягащи живота и правата на всеки човек. С тази цел той ще стане и първият папа, който няма да се притесни да напусне своя удобен папски апартамент, за да пътува из света като поклонник и пастир на цялата Католическа църква. Спазвайки правилата на II ватикански събор, Светият отец няма да се уплаши да ги изпълнява и налага. Много човешки, пасторални и канонични промени в Църквата ще променят с времето разбирането и приемането на посланието, с което отците на събора са искали да запазят и осъвременят същността на Църквата. Някои неща ще бъдат разбрани добре, а други - не. Но с времето - като свидетели - виждаме и ще видим многобройните добри плодове на техния труд. Бурята, през която папа Павел VI трябваше да преведе Църквата, бе силна и безпощадна, но с Божията помощ и със своя верен пастир мирът и спокойствието отново се върнаха в Семейството. Мирът в Църквата лека-полека се възстанови и животът пое своя нормален подем. Отново семинариите, манастирите, университетите, храмовете започнаха да се изпълват с нови звания и народ, жадни за Божието слово и дело. Така с дълбока надежда и вътрешна духовна утеха за доброто на Църквата Павел VI умира на 6 август 1978 г. в Кастел Гандолфо на 80 години. Известен със своята огромна скромност, никой не се учудва на желанието му да бъде пог-

ребан в най-обикновен ковчег, предпочитайки церемонията по погребението да е с малки почести и с малко официални гости. Тази велика скромност ще спечели още повече души за Бог и Църквата.

С годините животът и добротворното дело на папа Павел VI ще бъдат сериозно изследвани и опознавани от стотици хиляди вярващи християни, верни на II ватикански събор. И като плод на Божията любов и на човешката признателност историята ще докаже, че доброто дело на Павел VI не е забравено, а напротив, то е угодно и днес на Бог и на милиони католици. То бе тържествено подкрепено на 12 декември 2012 г., когато папа Бенедикт XVI обяви папа Павел VI за Раб Божи. А на 19 октомври т.г., две години по-късно, в края на Синода на епископите, посветен на семейството, на площад „Свети Петър“ папа Франциск обяви Божия Раб папа Павел VI за блажен. Това е огромно признание на цялата Църква, една огромна любов към своя пастир и небесен покровител.

Да благодарим на Бог за неговия кураж, вяра, надежда и любов, с които даде сигурен знак на всички нас: католици, православни, протестанти и други, че във всички трябва да се уповаваме в Бог и в Него да оставяме всички свои притеснения и тревоги; да търсим това, което ни обединява, а не това, което ни разделя. Да бъдем истински братя, обединени от Любовта и Божия закон, които са еднакви за всички.

Отец Йоан-Милен
НАЙДЕНОВ

Най-обичаният светец

От смп. 2

ръците на домакините от Плевен, на епископа на епархията монс. Петко и на младежите. Той увери присъстващите, че неговото сърце все още бие за България и обеща, че ще продължава да се моли всеки ден за братята католици - свещеници и миряни, за православните братя и за мюсюлманите в България. Накрая монс. Болонек потвърди, че на 25 октомври ще отслужи благодарствена литургия на гроба на свети Йоан-Павел II в базиликата „Свети Петър“ във Ватикан, тъй като от ръцете на светия папа е получил своето епископско ръкоположение.

След литургията в черквата се състоя концертът „Ave Maria“ на оперната певица Добринка Икономова. Църковната музика, която изпълни храма благодарение на изключителния глас на оперната прима, бе бурно аплодирана от вярващите и гостите, дошли на празника.

Росица ЗЛАТЕВА

5

ИСТИНА
VERITAS

Брой 11 (1492)
ноември 2014 г.

С любов и надежда

Параклиът в Софийските католически гробища се оказва твърде малък, за да приютава всички богомолци, идващи с любов и надежда да възпоменават паметта на свои роднини, близки и приятели. Това се случва на всеки 2 ноември.

Стародавна традиция (почтоно още в първи век преди Христос) е живите да се молят за своите покойници. В Книга II Макавейска (12, 38-45) авторът отбелязва случилото се в гр. Адолам, където Иудините бойци след битката срещу Идумея погребвали телата на загиналите воители. И тогава откриват под хитона на всеки от убитите бойци вещи, посветени на иамнийските идоли, каквито законът забранявал на иудеите. „И захванаха молитва, молейки да бъде съвсем изгладен стореният грях; а доблестният Иуда... прати в Йерусалим, за да бъде принесена жертва за грях, и постъпи твърде хубаво и благочестно, мислейки за възкресение; защото, ако той не се надяваше, че падналите в битката ще възкръснат, излишно и напразно би било да се молим за

мъртвите. Но той мислеше, че на умрелите в благочестие е приготвена превъзходна награда - каква света и благочестива мисъл! Затова принесе за умрелите умиловителна жертва, да бъдат освободени от грях.“

Като израз на тази надежда едва през X в. по предложение на абат Одилон - един от ревностните дейци на известната Клунийска реформа на монашеството в Западна Европа, Католическата църква официално въвежда ежегодното възпоменаване на паметта на покойниците на 2 ноември.

В енцикликата „Spe salvi facti sumus“ (Нашето спасение е в надеждата (Рим. 8, 24) от 30 ноември 2007 г., № 48) папа Бенедикт XVI обяснява: „Още в ранното християнство присъства мисълта, че можем да помагаме на починалите с молитва в тяхното междинно състояние... На починалите е възможно да бъдат подарени „почивка и отдиш“ посредством Евхаристията, молитвите и милостинята. Това, че любовта може да достига до отвъдното, че и двете страни

могат да си дават една на друга и да получават една от друга, при което оставаме привързани един към друг и отвъд границата на смъртта, е било основно убеждение на християните през всички столетия и остава утешителна практика и днес. Кой не изпитва нужда да изпрати на своите близки в отвъдното знак за доброта, за благодарност или знак на молба за прошка? Нашата надежда е винаги крайно необходима надежда и за другите; в действителност само по този начин тя ще бъде надежда и за мен самия. Като християни никога не трябва да се питаме: Как да спася себе си? А да питаме така: Как да служа, та да бъда спасен други, та и за други да изгрее звездата на надеждата? Тогава ще съм направил най-много и за собствено си спасение.“

Отговорът на този въпрос обяснява надеждата, с която на 2 ноември по-специално, но и всеки ден се молим за покойниците и с тази надежда потвърждаваме вярата си в общението на светците.

Иван ТЕОФИЛОВ

Нов български католически сайт

Започна работа нов католически сайт, ориентиран предимно към младите хора. Целта на създателите е да обичаме Исус още повече и да станем свидетели на това как другите го правят.

В сайта са заложили четири рубрики, които ще представят информация в определени дни от седмицата. В неделя в тях ще можем да намерим кратък видеокomentar към неделното Евангелие; в понеделник и четвъртък - духовници ще отговорят на въпроси, към които има интерес и които са били зададени; в сряда - видео от живота на Църквата; във вторник - свидетелства на младите за личното преживяване на срещата с Христос.

Адресът на новия видеопортал в интернет е youth-bg.com.

По catholic-news.bg

Католическа монахиня е най-добрата учителка в Индия

Сред 33-мата номинирани за най-добър учител в Индия през 2014 г. е и католическата монахиня Нирмалини, единствената християнка сред подбраните, която е обявена за победителка и удостоена със специална грамота (в средата на снимката). Сестра Нирмалини е от Апостолическия кармилски орден и е директор на елитен католически девически колеж в столицата Делхи. Ръководеният от нея девически колеж подготвя високооб-

разовани млади индийки. Те изучават и политически науки, междурелигиозен диалог и преминават специална подготовка за самоотбрана срещу насилие от мъже, което напоследък приема все по-широки мащаби. За голямото отличие сестра Нирмалини е получила поздравления от президента и от премиера на Индия, както и от папа Франциск: „Ти си достойна дъщеря на Църквата! Бъди благословена!“

Петър КОЧУМОВ

От стр. 1

Пловдивският епископ монс. Георги Йовчев, отец Иван Топалски от Софийско-Пловдивската епархия, отец Паоло Кортези - енорийски свещеник на Белене, Нейно превъзходителство г-жа Ориета Капони - посланик на Република Венецуела, православните свещеници Сава и Валентин от Никопол, г-н Васил Антонов - народен представител от 43-тото народно събрание, арх. Бойко Балтаков - областен управител на област Плевен, доц. д-р Милко Аспарухов - директор на дирекция „Военноисторически музеи“ - Плевен, представители на мюсюлманската общност в Никопол, г-н Андрей Малакей - представител на руското консулство в Русе, председателите на общинските съвети в Плевен и Никопол и др.

ните поколения за нея. Нашите ценности, нашите идеали са винаги същите от хиляда години. Те са същите, които донесохме тук през 1396 г. при онази битка, която беше важна и печална страница от историята на Европа. Това беше една война, но за нас, католиците, за християните, за Малтийския орден и всички онези, които се сражаваха тук, това не беше една нападателна война. Беше война за запазване на християнската идентичност на Европа, за защита на европейската свобода, за защита правата на човешката личност. Тези ценности също и днес повече от

Но нашият дух не е духът на агресията и на битките, а този да построим заедно мира. Споменът от Никополската битка е важен. Този паметник, който направи община Никопол и откри кметът Бебенов, иска да припомни жертвата на рицарите от ордена, които ние представляваме, но също и на онези, които са паднали тук за тези ценности и тези идеали.“

Последва откриване на плочата от посланика на Малтийския орден Камило Дзуколи и кмета на община Никопол

Паметник на загиналите рицари йоанити в битката за Никопол

Церемонията по откриване на паметника започна със слово на посланик Дзуколи. „Преди 618 години - каза Негово превъзходителство Камило Дзуколи - на това място бе изписана една важна страница от историята на България и Европа и с този скромнен, но изключително важен паметник ще напомняме на ид-

всякога са в центъра на нашето задължение. Ние не искаме да присъединяваме никого, а само да предложим нашата ръка и нашето сърце за мир, за сътрудничество, които се основават на диалога и на уважението към всички вярвания, към всички мнения, към всички идеи. Това е сърцевината на нашата идентичност - не против нещо, а за нещо. Това нещо е преди всичко достойнството на човешката личност. Естествено, за да защитим тази идентичност, понякога се налага да воюваме.

Емил Бебенов. Г-н Бебенов произнесе слово, в което припомни историческите факти от далечната 1396 г., когато кръстоносният поход, организиран от папа Бонифаций IX и унгарския крал Сигизмунд, се опитва да спре нахлуването на османските войски в Европа и да съхрани християнската духовност на Балканите. „В тежките сражения край Никопол участва Филибер дьо Наяк - велик магистър на хоспиталиерите, рицар от Родос, предводител на рицарите йоанити“, припомни кметът Бебенов. След словото си той поднесе на посланик Дзуколи символичния ключ на Никопол и му подари иконата на Пресвета Богородица - покровителка на града. От своя страна Негово превъзходителство Камило Дзуколи дефинира и инструменти за спешна помощ.

С приветствие към събралите се официални лица, гости и граждани на Никопол се обърна и г-жа Маргарита Попова - вицепрезидент на Република България. Тя припом-

ни, че тази година се навършват 20 години от установяване на дипломатически отношения между Република България и Суверенния Малтийски орден. „Защита на вярата и грижа за бедните и слабите, с тази нетленна мисия - каза вицепрезидентът г-жа Попова - рицарите йоанити се хвърлят в титаничната битка при Никопол, защитавайки християнския свят и християнските ценности рамо до рамо с воините на Второто българско царство, Унгария, Франция, Свещената римска империя, Бургундия, Венеция и Генуа. На 25 септември 1396 г. българският цар Иван Срацимир отваря портите на видинската крепост, за да посрещне християнската армия и да се присъедини към нея с войниците си.“ Г-жа Попова изтъкна и огромната дейност, която Малтийският орден чрез своето посолство в България развива на територията на страната, работейки по над 200 проекта за доставяне на медицинска апаратура, лекарства, храни, дрехи, учебни помагала, транспорт-

ни средства за различни болнични заведения, а също и раздаване на топла храна на бедни семейства. Вицепрезидентът припомни безценната помощ на много доброволци на ордена за справяне с последиците от катастрофалните наводнения във Варна, Аспарухово, Мизия и Малко Търново. Накрая г-жа Попова призова всички: „Нека заедно да работим в помощ на другите, в защита на вярата и с грижа за бедните и страдащите!“

Новооткритата паметна плоча на рицарите йоанити бе осветена от Софийско-Пловдивския епископ Георги Йовчев. В края на церемонията посланик Дзуколи и кметът на Никопол Емил Бебенов засадиха борчетата в името на общия диалог и бъдещото сътрудничество.

Гражданите и гостите на Никопол имаха възможност да разгледат изложба с постери, разказваща историята на Суверенния военен орден на хоспиталиерите на свети Йоан от Йерусалим, Родос и Малта.

Росица ЗЛАТЕВА

6

ИСТИНА
VERITAS

Брой 11 (1492)
ноември 2014 г.

(Продължава от бр. 10)

В цикъла на псалм 135 пет мелодични версии са анонимни, но за две от тях се предполага, че са на светеца, в които е налице многообразност във втори глас от октоиха². Последният, заключителен дял, е изцяло свързан с Кукузел - по псалм 134 има седем калофонни³ стиха, по псалм 135 - три на брой със заключителна доксология⁴.

Както се отбеляза по-горе, мелодическото обогатяване на полиелейните композиции при прехода към късновизантийската епоха XIII-XIV век, което се дължи на творчеството на Кукузел, се отличава с алтернативни на традиционните мелодии, които навлизат в този тип репертоар и започват да заемат все повече члните места, като изместват традиционните образци. Новаторството в Кукузеловото творчество бележи един нов репертоар на тропирани рефрени⁵, както и на калофонни полиелейни версии. Калофонната песенност е с едно по-свободно манипулиране с псалмовия текст и е близка до солунската песенност. В този смисъл Йоан Кукузел притежава изтънчен, фин усет в съотношението между традицията и новаторство.

По времето на Й. Кукузел за пръв път се появяват нов тип сборници с църковни песнопения, наречени акулутие, в които са публикувани всекидневни и празнични песнопения на Вечернята, Утренята и трите литургии⁶. Творбите там не са събрани по жанрове, а в реда, в който трябва да бъдат изпълнени в съответната служба. Акулутие означава последование от служби. Репертоарът на акулутите е подреден така: 1. Пападическо песнопение (пространно), след него - „Мега исон“ на Кукузел; 2. Велика вечерня (на големите празници); 3. По-нататък съдържанието на акулутите не е еднаквено - някъде липсва утренята, а в редки случаи дори и Великата вечерня. Някои акулутии съдържат „певческа вечерня“ - от репертоара на катедралната певческа вечерня.

Хирономическото упражнение на Кукузел, известно като „Мега исон“ или „Голямо пападическо исо“, е най-ранен образец от жанра, датирано от XIV в., с известни днес пет преписа. То представлява уникална композиция в средновековната източноцърковна музика. Преписите са правени между XV и XIX в. Цялостната транскрипция обаче е от началото на XX в. на Ж. Б. Тибо. Друга транскрипция прави Флайшер, който дешифрира 26 мелодии. Тези две първи транскрипции са доста спорни. Х. Тилиар и унгарецът Деваи също публикуват части от творбата. К. Флорос транскрибира 36 мелодии, а в България мелодии транскрибира П. Динев.

Мелодията на „Мега исон“ е изградена от мелодични формули, известни от византийската музикална практика. Тук ще поясня, че в средновековната църковна музика както на Изток, така и на Запад се

практикува използването на мелодични формули със свързващи помежду им звена и това не бива да се счита като плагиатство. Естетиката на средновековната църковна музика го приема като нещо обичайно. При това често тези формули са дело на едно

та на Кукузел, който се отделя от Великата лавра в самотна килия и само в празнични дни участва като певец на десния клирос⁹. Предполагаме са и контактите му с Григорий Синаит и Григорий Палама.

Композиторът използва

Първият български композитор

и също лице, което ги взема от други свои произведения, но и от композиции на други, вероятно анонимни автори, и ги използва дословно или с малки изменения в различни свои творби. Като се има предвид, че Кукузел създава певческото упражнение с дидактична цел за изучаване на византийската невмена система и мелодика, естествено е то да съдържа мелодични формули, използвани в съвременната на Кукузел музикална практика. Това упражнение съдържа мелодии с медиовизантийска нотация, но и такива с по-стара нотация на Коазлен и Шартр⁷. То е ценно средство в подпомагане на дешифрирането на кондакарната и крюковата⁸ нотация - най-старите руски нотации. „Мега исон“ е ценно помагало и за изучаване на проблеми като композиционно-структурни принципи на мелодиката, ладотоналността система и съотношението между текст и музика.

Музикологът Едуард Уилямс намира връзка на реформаторския период XIV-XV в. в нововизантийската музика с Палеологовия хуманизъм, а творчеството на Кукузел - с исихазма. Това е логично, като се изхожда от биография-

гръцки език в песнопенията си, но не бива да приемаме този факт като липса на патриотизъм. Той твори на гръцки в името на чистотата на православното божие слово.

От Кукузел са известни и две мелодии от предначинателния 103 псалом от т. нар. Молдавски ръкопис. В Молдавските ръкописи от манастира „Путна“ се срещат два култови езика, представлящи църковно-певческата практика - среднобългарски и гръцки, каквато е песенността на Търновската школа по времето на патриарх Евтимий. Именно тези две мелодии на Кукузел са звучали в богослуженията на патриаршеската катедрала в Търново.

В Синайския промолог №1257 са документирани три мелодии на Кукузел по сравнение с Атинския ръкопис №2458, който бе описан по-горе.

Творчеството на свети Йоан Кукузел продължава да стои в центъра на интересите на българската музикална медиовистика. Неслучайно той е обявен за първия български композитор, с който културната ни история заслужено се гордее.

Майя Хилдегард РАЙКОВА

Бележки:

2. Октоих - системата от 8 църковни лада (гами), в които се пишат църковните песнопения на източната музика.

3. Калофонен - сладък, благозвучен.

4. Доксология - от думите докса (славя) и логос (слово) - славословие. Кратка молитвена формула, с която обикновено завършва по-дългата молитва. Напр. „Слава на Отца и Сина и Светия Дух, както беше в началото, сега и всякога и във веки веков. Амин.“ Но доксологични са и други молитвени формули - например края на „Отче наш“: „... защото Твое е царството и силата и славата во веки веков. Амин.“ Тази кратка доксологична молитва в края на „Отче наш“ в богословската наука се нарича още емболизъм и е добавена по-късно към Господната молитва. Навлиза за първи път в канона на месата в Западната църква от епохата на Реформацията - XVI в. Доксологични формули се срещат в анафората на евхаристийните канони - 4 за римокатолическата църква, както и Gloria in excelsis Deo. В западната църква доксологията е известна от древни времена - споменава се в сакраментария на папа Геласий в V в.

5. Тропирани рефрени - мелодически украсени рефрени.

6. Трите литургии - Златоустова, Василиева и Преждеосвещенна.

7. Нотации Коазлен и Шартр - стари византийски нотации, които се намират в стари кодекси. Шартр е от X-XI в., а Коазлен - от XI-XII в. Наименованието Шартр идва от ръкопис, намерен в град Шартр, а Коазлен нотацията е светогорска - от гръцки ръкопис, намерен в Париж.

8. Кондакарна и крюкова нотация - те са руски и изхождат от знаменната - знаците им приличат на разветви знамена. Кондакарната нотация се ражда от палеовизантийската, а крюковата обяснява не само посоката на разпева, но и оттенъците на изпълнението, а заедно с това и на музикалната форма.

9. Десен клирос - в Православните църкви има статуи с ноти от лявата и от дясната страна пред олтара.

10. Голяма част от фактите, споменати в статията, са взети от статиите на проф. Е. Тончева „Полиелейното творчество на Й. Кукузел в контекста на Балканската църковно-певческа практика по ръкопис Атина №2458 от 1336 г.“ - доклад на конгрес на българистите, и „Преписи на хирономическото певческо упражнение на Кукузел“ в „Известия на института по музика“ БАН, т. VIII, 1974 г.

Празник на религиите в София - първа по рода си инициатива в Европа

От сmp. I

далеч - Арменската апостолическа църква и Първа евангелска църква.

Площадът в столичния център стана място за контакти и

пръв път в България се представят и Англиканската църква - главно с издания на английски език. Интересуващите се бяха информирани на място от англиканския пастор Патрик Ируинг за характера на богослужението и основни черти в канона на основното вероизповедание на Острова.

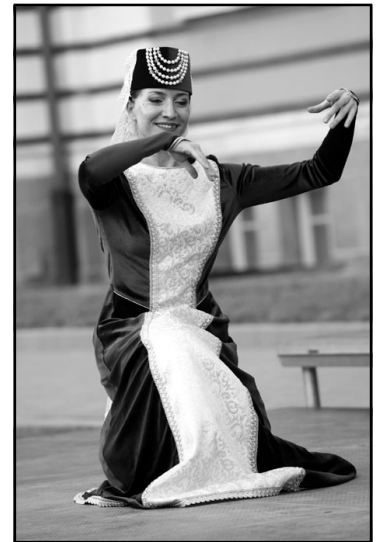
Католиците от двете енории в София - западна и източна, заедно молиха броеницата на Божието милосърдие. Броеницата води отец Збигнев Тенча, предстоятел на конкатедралния храм „Свети Йосиф“.

След броеницата започна концерт, в който се представиха различните общности. Както винаги изпълнението на хор „Йоан Кукузел - Ангелогласния“ бе наистина възвучащо и на високо професионално ниво. Интересни бяха изпълненията на хора на банатските българи към читалището в с. Бърдарски геран, на състава на еврейската общност, на сборния хор на Евангелските църкви, на камерния ислямски състав от трима изпълнители. С фолклорни танци ни зарадваха фолклорният състав към читалището в с.

опознаване на вярващите от различните религии и конфесии. След кратко слово на кмета на София г-жа Йорданка Фандъкова като организатор и представител на Столична община събитието бе открито и наред с поздравления към присъстващите бе изказано и пожеланието този празник да се превърне в традиция. Другият организатор на това възвучащо тържество бе Националният съвет на религиозните общности в България, представяван от неговия председател проф. Рупен Крикорян.

Интересуващите се от историята и доктрината на различните религии и конфесии имаха възможност да обиколят и разгледат щандовете с богословска литература и утвар на представените религиозни общности. Изключително разнообразни и интересни книги представиха издателството на фондация „Комунитас“, издателствата на Обединените евангелски църкви, както и издателството на Арменската църква. Разбира се, на площада изложиха продукцията си и еврейската, и мюсюлманската общност. Еврейската общност бе представила свитък на Тората (Закона, Петокнижието) на възраст около 300 години, който е бил в Самоковската синагога. Наистина Православната църква предложи неоглямо разнообразие от литература, но трябва да се има предвид, че тъй като тя е основното вероизповедание в България, изданията ѝ се намират най-лесно в нейните храмове и книжарници. За

Бърдарски геран - с пет изпълнения, три типично банатски и две български, както и един женски танцов състав от арменската общност. Изпълненията и на двата състава направиха впечатление с добрия си ансамбъл, а танците на арменския състав - с прекрасно издържаните костюми, както и с почти съвършената пластика на ръцете, които явно са едно от главните изразни средства на арменския фолклорен танц. В края на концерта певицата Мари Басмаджиян прикова вниманието на публиката със солоните си изпълнения на арменски песни.

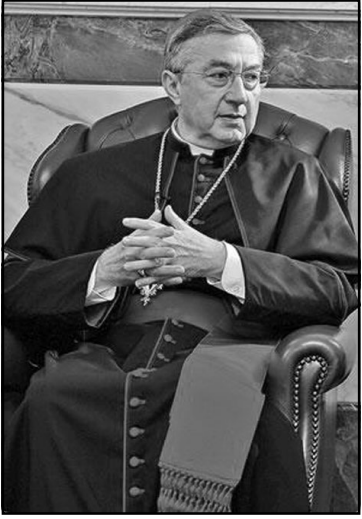
На сmp. II

8

ИСТИНА
VERITAS

Брой 11 (1492)
ноември 2014 г.

ха ме с политически отговорности - избраха ме за приор на манастира, на провинция Тулуза и разбира се, се посветих също да пиша. Например тогавашният архиепископ на Париж Люстиже - доста известна личност, ме помоли да бъда проповедник в парижката катедрала „Нотр Дам“ - едно доста престижно място, където някои доминиканци от XIX и XX век са били направо брилянтни в проповедите си. Архиепископът ме помоли да подготвям проповеди в продължение на три години и по-късно те бяха публикувани. Така се осъществи и третото призвание, което имах.

- Изглежда, че всичко, кое-

след назначението ви от папа Бенедикт XVI. В него ви казват, че библиотеката и архивите са скъпоценни камъни в короната на Църквата, кил на един кораб. След две години и с напредването на технологиите и съответно на анонимността не ви ли се струва, че камъните губят своя блясък, а килът - своята якост?

- Когато папата ме прие, за да ме уведоми за назначаването ми в библиотеката и архива, той каза: „Поверявам ви перлите (думата беше перлите) на Църквата.“ Тази дума ми се стори странна. Перлите на Църквата са светците, духовният живот,

ние че комунистически Китай не е искал до днес, а също така и до утре... да признае, да има или да установи дипломатически отношения с Католическата църква. Т.е. ние можем да говорим с хора, които не искат да говорят с Църквата.

- През октомври започва Синодът на епископите, посветен на семейството. Защо семейството вече не е основен камък на обществото?

- Ние преминаваме през обща криза на цивилизацията. Семейството, което преди беше най-здравият елемент на обществото, днес е станало един много крехък елемент. Разбира се, причините са различни. Липса-

изпит по география и не знам защо, изучавайки Източна Европа, сърцето ми трепна при България, без да познавам изобщо тази страна. Оттогава си казвах, че трябва да посетя тази страна. Но никога не съм имал възможност да го направя. Преди две години секретарят на българското посолство при Светия престол дойде да ме поздрави и така се запознахме, намерихме общи теми. Той често ме посещаваше, за да си говорим за Църквата, за международното положение, за социалните проблеми, за морала в живота... И веднъж ме попита: „Какво мога да направя за вас?“ Отговорът беше - да ми организира пътуване в България. И той го направи! Как го направи - това не знам. Но преди година получих покана от Софийския университет - явно във връзка с този човек, покана да изнесе лекция на тема „Църква и памет“, в която исках да покажа, че начините да се възприема връзката между Църква и памет са почти идентични при Католическата и при Православната църква. Докато - обратното - това не е начинът на възприемане на паметта при протестантите. Ние, католиците, имаме с православните сходни виждания. И така, университетът ме покани, пожела да ми връчи някакво отличие - хубаво, за мен отличията са нещо мило, но те, разбира се, не изпълват живота... Ала това пътуване ми позволи да посетя столицата, да отида до Рилския манастир, където игуменът ме посрещна чудесно. Много ми хареса срещата с него. За мен това е първи контакт със страната, с Православната църква и с малката Католическа църква тук. Когато пристигнах, първия ден, едва оставил багажа в хотела, ми се обади епископът от София и ме покани да посетя една общност на кармилитки - много симпатични, неговото седалище, черквата на капуцините, където служихме литургия неделата... Епископът ми каза, че моето присъствие може да даде по-голяма достоверност и видимост на Католическата църква в страната. И моето послание, което мога да оставя, е послание на надеждата. Папа Бенедикт XVI написа четири енциклики. Най-познатата и най-важната според мен е „Spe salvi“ (Спасението е в надеждата). В нея той казва, че в днешните секуларизирани общества надеждата става „сляпо петно“, което не се вижда - б. пр.). Но ние сме изходна точка за надеждата и за нас надеждата е светлина, която осветява нашето време.

Пазителят на перлите

Интервю с монс. Жан-Луи Брюгес, архивист и библиотекар на Светата римска църква

- След като сте следвали право, икономически и политически науки, как така почувствахте звание и дадохте обети в доминиканския орден?

- Званието се появи за първи път, когато бях на седем години, но после изчезна; появи се отново на 14-15 години и пак изчезна; усетих го отново, когато бях 24-годишен. Мога да кажа, че дълбоко в мен винаги е имало някаква внушение за призвание: когато бях малък, исках да преподавам - това беше първото ми звание; после ми харесваше политиката - кариерата на един политик; а на 18 години започнах да пиша - това беше третото ми призвание - да пиша. Когато застанях пред вратата на манастира, ми се струваше, че ще трябва да се откажа от всичко, за да се посветя напълно на доминиканското звание. Но Господ е много изкусен, понеже след като се бях отказал от трите призвания, и трите се появиха отново вътре в ордена, т.е. помолиха ме да преподавам - преподавах нравствено богословие във Франция, Швейцария, натовари-

то сте изучавали, е послужило като добра основа за работата ви в Църквата - член на Международната комисия по богословие, консултант на Конгрегацията за доктрината на вярата, генерален секретар на Конгрегацията за католическо възпитание, специалист по морална антропология и биоетика, автор на многобройни статии. Освен това сте епископ, преподавател в университети... Как съчетавате всичко това?

- Вие говорите за миналото... Днес като библиотекар и архивист на Католическата църква напуснах постове като член на Международната комисия по богословие и също като консултант на Конгрегацията за доктрината на вярата. Единственият ми пост сега е библиотекар и архивист.

- В брой 10/2012 г. на българския католически вестник „Истина-Veritas“ публикувахме - по инициатива на отец Благовест Вангелов - превод на ваше интервю с Никола Гари в „Осерваторе Романо“

тайнствата, бедните. Но книги... архиви? Как можем да смятаме например книгите като перла за Църквата? Но след две години мога да кажа, че наистина книгите са една перла за Църквата - по две причини. Първата - архивът и библиотеката са място на паметта. А здравето на паметта е според мен условие, за да посрещнем бъдещето със сила и надежда. Човек, който е изгубил паметта си, губи своята идентичност и не може сам да се оправя в живота. Тоест паметта е условието за бъдещето. Ние не сме консерватори на паметта - като консерваторите в музеите. Ние се опитваме да запазим паметта, за да улесним влизането в бъдещето. Така че нашата роля на пазители на паметта е един вид пророческа. Това е първата причина. Втората - както знаем, в днешния свят не всички сме християни. Съществуват други религии, други цивилизации, които не познават Евангелието. Разбира се, на първо място трябва да подчертаем мисионерската роля на Църквата. Но има и друг път да се говори с хората, да се създават връзки, да се градят мостове - това е пътят на културата. Библиотеката и архивът днес стават мост между Църквата и онези, които не познават Църквата, не познават евангелското послание. Например ние поддържаме отношения с Япония - много малко са католиците в Япония. Имаме връзки с комунистически Китай - при положение

та на емоционална зрялост, представите за брака като нещо прекалено романтично, сантиментално, страхът на новите поколения пред перспективата да се обвържат за цял живот... Т.е. днес не съществуват дългосрочни договори; има краткосрочни. И това, че Църквата казва - ако искате да се жените, това е брак до края на живота, е нещо не само което е невъзможно да се осъществи (според днешните виждания), това е нещо невъзможно дори да се възприеме. Нямаме матрица, за да възприемем продължителна връзка - връзка, докато смъртта ни раздели.

- Пазят ли много тайни секретните архиви на Ватикана?

- А, това е шега, разбира се... Думата секретен значи, че това е архив на разположение на папата. Всички страни имат секретни архиви. И архивите на българската държава също са такива. Това значи, че не могат всички да отидат и да поискат да четат архивите. Но архивите не са тайни - папата решава кога да се отворят - след 50, 60 или 70 години подготовка. Архивите сега са достъпни - разбира се, за учени, за специалисти, а не за всички, до 1938 г. Сега подготвяме отварянето им за периода 1938-1958 г.

- И накрая, несъмнено нещо сте прочели за България преди посещенияето си. След прочетеното - може би дори в секретните архиви - и след визитата си какво е впечатлението ви от нашата страна и какви ще бъдат насърчителните ви думи към българите католици?

- Това е първото ми посещение в България. Но пътуването ми отговаря на един сън, като бях 14-годишен. Тогава се готвех за

Архивистът и библиотекар на Светата римска църква Жан-Луи Брюгес бе удостоен с почетния знак на Софийския университет „Свети Климент Охридски“ със синя лента. Тържествената церемония се състоя на 25 септември в заседателната зала 1 на университета, а високото отличие връчи зам.-ректорът проф. Герджиков.

„Нека връчването на това отличие да бъде представено като укрепване на моста между две институции, символи на мъдростта и знанието - Ватиканската апостолическа библиотека, една от най-авторитетните в света, и Софийския университет - най-старото и уважавано висше училище в България“, каза доц. Вася Велинова, директор на Центъра за славяно-византийски проучвания „Проф. Иван Дуйчев“ към Софийския университет.

Негово високопреосвещенство Брюгес бе на посещение в България по покана на Софийския университет, философския факултет, катедрата „Библиотечно-информационни науки и културна политика“, Центъра за славяно-византийски проучвания „Проф. Иван Дуйчев“, националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и Българската библиотечно-информационна асоциация.

Приемайки отличието, монс. Брюгес изрази радостта си да бъде гост на най-старото висше училище у нас. Той изказа своята благодарност към зам.-ректора на СУ проф. Анастас Герджиков, декана на философския факултет проф. Димитър Денков, предишния декан на философския факултет проф. Александър Димчев и на всички, с които се е срещнал по време на престоя си в България.

В академичното си слово той се спря на въпросите за паметта и самоличността, за взаимовръзката между паметта и Божието присъствие, за спомена, който поражда доверието към Бог. Според Брюгес има четири вида памет, с които си служи християнството: топографската памет; памет за близост; паметта за книгите и памет, изградена върху тайнството. Той подчерта основната мисия на Църквата.

Говорейки за Ватиканската апостолическа библиотека и за начина, по който се съхраняват книгите, Жан-Луи Брюгес я определи като „хуманистка по волята на нейния създател, призвана да събере най-доброто от човешката култура“.

Ватиканският библиотекар и архивист изтъкна и ролята на Църквата за опазването на паметта и бъдещето: „Който не познава миналото си, е осъден да го повтори“, изтъкна в края на лекцията си Жан-Луи Брюгес и завърши с думите на италианския антрополог Джорджо Паскуале: „Който не си спомня, не живее.“

Източник: Софийски университет „Свети Климент Охридски“

10 ИСТИНА VERITAS
Брой 11 (1492) ноември 2014 г.

Заклучително изказване на папа Франциск

Om scr. 9

верен да успее да развие в Светия Дух собственото си особено призвание според Евангелието, да практикува искрена и дейна любов, да упражнява свободата, която Христос ни дари“ (Presbyterorum Ordinis. 6). Чрез нас Господ достига до човешките души, поучава ги, пази ги, ръководи ги. В своя „Коментар към Евангелието на свети Йоан“ свети Августин казва: „Затова нека бъде задача на любовта пасенето на Господното стадо“ (123, 5). Това е върховното правило на поведение за Божиите служители - една безусловна любов като тази на Добрата пастир...“ (Бенедикт XVI, Генерална аудиенция, 26 май 2010 г.). Следователно Църквата е на Христос, тя е Негова годеница

и всички епископи в общение с Наследника на Петър имат задача и задължението да я пазят и да й служат - не като господари, а като служители. В този контекст папата не е върховен господар, а по-скоро върховен слуга - „servus servorum Dei“ (лат. „слуга на Божиите слуги“), гарант, че Църквата е послушна и в съответствие с Божиата воля, с Евангелието на Христос и с традицията на Църквата, който трябва да остави настрана всяко лично отсъждане, върже че е по волята на същия този Христос „върховен Пастир и Учитель на всички вярващи“ (Канон 749) и въпреки че се ползва от „обичайното правомощие, което е върховно, пълно, незабавно и универсално в Цър-

квата“ (срв. Канони 331-334).

Скъпи братя и сестри, сега разполагаме с още една година, за да обогатим предложените идеи с истинска духовна пронизателност, както и да намерим конкретни решения на многото трудности и безбройните предизвикателства, с които трябва да се справят семействата; да дадем отговор на многобройните причини за отчаяние, които забикоалят и задущават семействата... Нека Господ ни съпътства и води в този път за слава на Неговото име със застъпничеството на Блажената Дева Мария и свети Йосиф! И моля ви, не забравяйте да се молите за мен!

(със съкращения)

Интервюто взе Марио ГЕОРГИЕВ

Превод: www.catholic-news.bg

Заплащането

Веднъж едно бедно момче, което продаваше разни дрънкулки от врата на врата, за да си плаща учението, видя, че е останало само с десет стотинки, а е гладно.

То реши, че ще помоли за храна в следващата къща. Обаче решимостта му се изпари, когато вратата му отвори красива млада жена. И вместо за храна то помоли само за чаша вода. Но жената прецени, че детето е гладно и му даде парче хляб и чаша мляко. След като изяде хляба и изпи бавно млякото, то попита:

- Колко ви дължа?

- Нищо не ми дължиш - отговори тя. - Майка ми винаги ме е учила да не приемам заплащане за добрина.

- Тогава ви благодаря от все сърце - каза момчето.

Когато Хауърд Кели тръгна от този дом, той не само се почувства по-силен физически, но и вярата му в Бог и в човека порасна. А беше на прага да се предаде и да се откаже от всичко.

Години по-късно младата жена се разболя тежко. Местните лекари бяха объркани и

не можеха да й помогнат. И най-накрая я изпратиха в големия град, за да я видят и поопитни специалисти.

За консултация бе повикан също д-р Хауърд Кели. Когато той чу името на града, откъдето идваше болната, странна светлина се появи в очите му. Той бързо облече бялата си лекарска престилка и отиде в стаята ѝ. И я позна веднага. После се върна в кабинета за консултации, решен да направи всичко възможно, за да спаси живота ѝ. Насочи цялото си внимание и знание към случая и след дълга борба спечели битката с болестта.

Накрая д-р Кели поиска от болницата да му изпратят фактурата за извършените разходи за одобрение. Разгледа я, написа нещо в единия ѝ край и изпрати фактурата в стаята на пациента.

Жената се боеше да я погледне, защото знаеше, че остатъкът от живота ѝ ще отиде, за да плати всичките разходи... Но - какво да се прави - погледна я и написаното от страни на фактурата привлече

внимание ѝ. Там пишеше: „Платена изцяло преди години с парче хляб и чаша мляко.“

Подпис: д-р Хауърд Кели
Сълзи на радост изпълниха очите на жената, а щастливо то ѝ сърце се помоли: „Благодаря ти, Боже, че Твоята любов се проявява в човешките сърца и ръце.“

„И който напои едного от тия малки само с чаша студена вода в име на ученик, истина ви казвам, няма да изгуби наградата си“ (Мт. 10, 42).

„Давайте и ще ви се даде: мярка добра, натъпкана, стърсена и препълнена ще изсипят в пазвата ви; защото с каквато мярка мерите, с такава ще ви се отмери“ (Лк. 6, 38).

Д-р Хауърд Кели (1858-1943) е роден в Камдън, Ню Джърси. Негова настолна книга е красиво издание на Библията, подарък от майка му за достигане на пълнолетие.

Раул КУАДРО

11 ИСТИНА
VERITAS

Брой 11 (1492)
ноември 2014 г.

Монс. Пројков: Трябва да останем верни на учението на Църквата и на свети Йоан-Павел II за семейството

От смп. 7

- Разбира се, още от самото начало се почувстваха различни становища, различни мнения между синодалните отци. Веднага трябва да кажа, че нито за момент доктрината на Църквата не е била засягана; засяга се какъв отговор можем да имаме и какъв отговор можем да извлечем от всичко онова, за което дебатирате по отношение на пастирския живот. В тези малки групи, в които работим по езици, се работи много спокойно, по-лесно, по-подробно, с повече възискателност. Това, което преобладава и ми прави особено впечатление, е, че никъде не съм чул да има разногласия, които да достигат до неприятни моменти. Напротив, има атмосфера на смирение, на разбиране, на приемане на другия в различието на неговото мнение и търсене на единство...

- Настоящият синод е само етап към генералния синод догодина и може би тогава вече ще има ясно решение на Църквата. Какви знаци, какви сигнали доловихте от този синод и какво послание виждате от него?

- Най-важното, най-хубавото е, че синодът, който се провежда в момента, дава възможност на една година размисъл до провеждането на следващия редовен синод през 2015 г. Тогава вече ще трябва да чакаме един окончателен отговор, който да задоволи исканията на семействата, на нашите верни и на нас като духовници за работата ни в живота със семействата и с тези хора. Много е важно да не забравяме, че имаме богатото наследство на Църквата, която в своята история за много важни моменти се е занимавала със семейството

и е оставила документи, които трябва да бъдат спазени, запазени и ненарушени. Не бива да забравяме и Втория ватикански вселенски събор, който даде едно правилно учение на Католическата църква за семейството. Също светият вече Йоан-Павел II със своя документ *Familiaris consortio*; на тези документи ние трябва да останем абсолютно верни. Само така Църквата ще остане наистина и вярна на Евангелието, и заедно с това ще продължава да бъде стожер в света...

- Ватиканският вестник „Осерваторе Романо“ публикува на първа страница снимка, на която сте до папата и се усмихвате. Какво си казахте?

- Това е момент, който и мене изненада. Това беше една среща със Светия отец папата, която показва повече възможността, която той дава да бъде срещнат, да бъде сред нас. Той участваше в кафе паузите, разговаряше с всеки, който искаше да се приближи до него. Така че за мене не беше нещо извънредно да настигна Светия отец, който вървеше към синодалната зала. Приближи се и един от кардиналите, мисля от Африка, и аз се приближих до Светия отец и му казах, че той в момента се движи както Църквата - заедно с двата дроба, с които тя диша, на Изтока и на Запада. Това предизвика неговата приятна реакция. Разбира се, бе един много хубав приятен момент, който оставя добър спомен не само за мене, но и за Църквата в България.

(Със съкращения)

Разговора проведе

Димитър ГАНЧЕВ

Празник на религиите в София - първа по рода си инициатива в Европа

От смп. 8

След дългия концерт част от кръстосващите се запътиха към отворените храмове, които очакваха посетители. Естествено най-напред много от гостите тръгнаха към джамията „Баня баши“ и към синагогата. В тези храмове християните нямат възможност често да влизат, а в джамията - почти никак, и затова интересът тук бе оправдан.

На площада в по-ранните следобедни часове се произнесе молитва от джамията и бе демонстриран зовът на еврейския музикален инструмент шофар, който от древността се използва при еврейските богослужения.

Общувателите между представителите на различните религии и конфесии бе свободно и непринудено. В приятелски разговори се създадоха нови запознанства и контакти. Пожелалме си празникът да стане традиционен.

И показахме на практика, че различията не са повод за вражда, а напротив - те обогатяват живота. Толерантността между вярващите в столичния град винаги е съществувала и стои в основата на мирното съжителство. В това отношение София може да служи за пример на много градове в Европа и света.

Майя РАЙКОВА

ЧАСТ ТРЕТА Животът в Христос Раздел първи Призванието на човека: Живот в Духа Първа глава Достойнството на човешката личност Член 1

Човекът - образ Божи

1701 „В откровението на тайната на Отца и на Неговата Любов Христос открива напълно човека на самия човек, като му по-казва възвишеността на неговото призвание“ (CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 22: AAS 58 (1966) 1042). Именно в Христос, „образ на невидимия Бог“ (Кол. 1, 15/ (Вж. 2 Кор. 4, 4), човек бе създаден „по образ и подобие“ на Създателя. Именно в Христос - Изкупителя и Спасителя, Божият образ, деформиран в човека от първородния грях, бе възстановен в първичната си красота и обогорден от Божията благодат (Вж. CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 22: AAS 58 (1966) 1042).

1702 Божият образ присъства във всеки човек. Сияе в отношенията между личностите по подобие на единството на Божествените Лица помежду им (виж втора глава).

1703 Надарена с „духовна и безсмъртна душа“ (Вж. CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 14: AAS 58 (1966) 1036), човешката личност е „единственото земно създание, което Бог пожела за самото него“ (CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 24: AAS 58 (1966) 1045). Тя е предопределена от зачатие си за вечното блаженство.

1704 Човешката личност е причастна към светлината и силата на Божия Дух. Чрез разсъдька си тя е способна да разбере порядъка на нещата, установен от Твореца. С волята си тя е способна да насочи сама себе си към истинското добро. Тя открива своето съвършенство в „търсенето и любовта на истината и на доброто“ (Вж. CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 15: AAS 58 (1966) 1036).

1705 Заради душата си и своите духовни, умствени и волеви сили човек е надарен със свобода, „висш знак на Божественния образ“ (CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 17: AAS 58 (1966) 1037).

1706 С разума си човек познава Божия глас, който го подтиква „да върши добро и да избягва злото“ (CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 16: AAS 58 (1966) 1037). Всеки е длъжен да следва този закон, който отеква в съвестта му и се осъществява в любовта към Бога и ближния. Моралният начин на живот обуславя човешкото достойнство.

1707 „Прельстен от Лукавия в началото на историята, човек злоупотреби със свободата си“ (CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 13: AAS 58 (1966) 1034). Той не устоя на изкушението и извърши грях. Той съхрани желанието си да върши добро, но природата му носи раната на първородния грях. Той стана склонен към злото и предразположен към грешки:

„Човек е раздвоен в себе си. Ето защо целият човешки живот, индивидуален и колективен, преминава в драматична борба между доброто и злото, между светлината и мрака“ (CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 13: AAS 58 (1966) 1035).

1708 Със страданието Си Христос ни освободи от Сатаната и от греха. Той ни изкупи за нов живот в Светия Дух. Неговата благодат възстановява това, което грехът беше повалил в нас.

1709 Този, който вярва в Христос, става син Божи. Това осияняване го преобразява, давайки му да следва примера на Христос. Прави го способен да живее справедливо и да върши добро. В единение със Спасителя ученикът достига съвършенството на любовта и светостта. Узрял в благодатта, нравственият живот се разгръща във вечен живот в небесната слава.

Накратко

1710 „Христос ...разкрива напълно човека на самия него и прави ясно да заблести високото му призвание“ (CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 22: AAS 58 (1966) 1042).

1711 Надарена с духовна душа, с ум и воля, човешката личност още от своето зачатие е насочена към Бога и предопределена за вечно блаженство. Тя постига своето съвършенство в „търсенето и в любовта на истината и на доброто“ (CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 15: AAS 58 (1966) 1036).

1712 Истинската свобода в човека е „висш знак на божественния образ“ (CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 17: AAS 58 (1966) 1037).

1713 Човек е длъжен да следва нравствения закон, който го подтиква да „върши добро и да избягва злото“ (CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 16: AAS 58 (1966) 1037). Този закон отеква в неговата съвест.

1714 Човек, наранен в своята природа от първородния грях, е подложен на заблуда и склонен към злото при упражняване на свободата си.

1715 Този, който вярва в Христос, живее нов живот в Светия Дух. Нравственият живот, възвисен и узрял в благодатта, се увенчава с небесната слава.

Из „Катехизис на Католическата църква“

Съветът на европейските епископски конференции избира нов заместник-председател

Албания отново е в центъра на световното внимание с избирането на монс. Анджело Масафра, архиепископ на Шкодра-Пулт и председател на албанските католически епископи, за заместник-председател на Съвета на европейските епископски конференции (СЕЕК). Изборът бе направен по време на годишната пленарна асамблея в Рим, а мандатът на новия заместник-председател е до 2016 г. Албанският архиепископ ще заеме поста от монс. Йозеф Михалик, архиепископ на Пшемишъл.

65-годишният архиепископ Анджело Масафра е роден в Италия близо до Таранто и е от Ордена на Малките братя францисканци. След богословска и философска формация в Лече работи в пастирската дейност за званията и възпитателната област в италиански епархии. През 1993 г. е изпратен на мисия в

Албания като възпитател в новициата в Лежа, Северна Албания, а три години по-късно е назначен за първи епископ на Ръшен и апостолически администратор на Лежа. Ръкоположен е за епископ през 1997 г. от свети Йоан Павел II. В продължение на два петгодишни мандата е член на Папския съвет „Корунум“ и консултант към Конгрегацията за евангелизация на народите, а от 2000 г. до 2006 г. е председател на Епископската конференция на Католическата църква в Албания. От 2000 г. монс. Масафра е председател на църковния трибунал по каноничния процес за канонизацията на 40 албански мъченици за вярата, убити по времето на комунизма. През май 2012 г. е преизбран за председател на Епископската конференция на Католическата църква в Албания.

Религията не може да разделя

„Престъпление в името на религията е престъпление срещу самата религия, тъй като омразата се маскира с религиозното с цел да вмъкне неприятелството в една история, в която няма нищо свято. А един духовник се разграничава от религията тогава, когато тя не е повече носител на творческа духовност, както творението и подхранващата връзка на всемира, която обединява цялото човечество.“ Това е заявил Вселенският и Константинополски патриарх Вартоломей I на аудиенция за поклонническа група от архидиоцеза на Милано и журналистическа делегация от френския всекидневник „Ла Кроа“.

Патриарх Вартоломей е осъдил „непоносимото“ насилие в Близкия изток и Украйна, което „отслабва духовността и хуманността на нашите братя и сестри“, и го е нарекар „драма и варварство, които не могат да бъдат оправдани от нищо и от никого“. „Православната църква полага усилия за единението и съгласието, които са единствените условия за изграждането на траен мир“, е уверил патриархът. Въпреки това „от края на 70-те години на ми-

налия век религията става фактор за разделение, стигащо до омраза между хората“.

В словото си патриарх Вартоломей е засегнал и темата за християнското единение, което „трябва непрестанно да се търси и което не може да се постигне без любовта и милосърдието“. „Това се стремим във всекидневния ни опит в рамките на икуменичния диалог, в по-голямата част диалог на любовта и истината, който водим с Католическата църква“.

Припомняйки братската прегръдка между Вселенския патриарх Атанагорас и папа Павел VI преди половин век в Истанбул, „дала надежда на Църквите да се наричат сестри“, патриархът е заявил, че очаква с радост папа Франциск във Фанар в края на ноември за празника на покровителя на патриаршията свети Андрей Апостол. „След общата ни молитва на Божи гроб и молитвената среща във Ватикан заедно с Шимон Перес и Махмуд Абас това ще бъде важен етап за укрепване на работата на Смесената международна комисия за католическо-православен богословски диалог“, е заключил патриарх Вартоломей.

Единствено така мога да опиша нашето поклонническо пътуване до Тирана от 20 до 22 септември 2014 г. Бяхме група от 55 души от Белене под ръководството на енорийския ни свещеник отец Паоло Кортези. Трудно и дълго пътуване през Македония и Албания, планински терен със завои, недобра инфраструктура. Но с такава мотивация - да видим папа Франциск, стоически търпяхме неудобствата. Албания видяхме по светло едва в неделя. Заредихме се с кураж и очакване за обща молитва с папата, който сред нас, беленчани, е не само почитан, но и искрено обичан. Тръгнахме рано от Дурас и към 9 часа бяхме в Тирана. Под зоркия поглед на полицаите, подредени по булеварда към площад „Майка Тереза“, се запътихме към мястото на литургията. Кордоните на охранителите бяха доста гъсти. Явно албанските власти искаха да опровергават приказките, че папа Франциск е в опасност в тази предимно мюсюлманска страна. Напредвахме с песни и скандирания: „Папа Францеско“, „Да живее папата!“, „Папа Францеско, чакаме те в България!“ и др., но на италиански, защото тук голяма част от албанците, ако не говорят, то добре разбират италиански. На едно голямо кръгово кръстовище звук на преминаващ автомобилен кортеж ни привлече вниманието. Обърнахме се, защото в този момент пресичахме. Каква беше нашата изненада, като на прозореца на сива лимузина разпознахме благото лице на папа Франциск. Замахнахме и завикахме от радост. Той ни забеляза, усмихна се и ни помахна. Бяхме така изненадани, че започнахме да се прегръщаме и да скачаме от радост. Не можехме да повярваме, че сме го видели от ня-

колко метра, а денят едва започваше. В доста очи бликнаха сълзи от неочакваната благодат да сме едни от първите, които са го поздравили. Продължихме напред с още по-голям ентузиазъм, пеейки и скандирайки неговото име. Нашата доста шумна група бе любопитно оглеждана от местните хора. Тълпата се съставяше и вече напредвахме трудно. Булевардът преди площа-

Незабравима среща с папа Франциск в Албания

да бе много красиво украсен с портретите на албанските мъченици, предимно духовници, пострадали през комунистическия режим за вярата си. Хората, наредили се по пътя на папския кортеж, ни махаха, ръкопляскаха, снимаха. Много от тях разпознаха нашето знаме и викаха Viva la Bulgaria, а ние отвърщахме Viva Albania! Други ни питаха откъде сме, радваха ни се, вървяха и пееха с нас. Много хора се поинтересуваха кой е светецът на хоргувата, която носехме. Обяснявахме, че това е блаженият епископ Евгений Босилков, а те ни молеха за разрешение да го докоснат и целунат. Искаха да знаят повече за него. Разказвахме, колкото ни позволяваше времето. Като стигнахме площада, попаднахме в много гъста тълпа и се установихме в периферията, защото не беше възможно да напредваме. От началото на литургията завалия силен дъжд. Никой не помръдна от мястото си, за да търси подслон. Всички жадно чакахме да чуем Понтифекса. Очевидно не всички присъстващи бяха католици, на площада имаше и много мюсюлмани. Те обаче се отнесоха с голямо уважение и не ни пречеа да се молим и да участваме пълноценно в папската литургия. Останахме много респектирани от силната и дълбока про-

повед на папа Франциск, с която той даде надежда за бъдещето на християните в Албания, окуражи ги да живеят в мир с другите религии и ги насърчи да бъдат пример за християните в Европа. Аплодисментите от площада прекъсваха доста често папските думи, които бяха на италиански (с превод на албански). Окуражителните думи на папата достигнаха до сърцата на всички. По време на Евхаристичното служение се молехме с искрени сърца, радостни от общението ни с братята католици от Албания. След литургията папата отново мина с папамобила, помахна и поздрави всички, скупчени около пътеката. Този път му помахахме по-отдалече. Порадвахме се на красивия булевард, потанцувахме с група католици от неокатакуменалния път, разгледахме ликовете на мъчениците, спуснати на червени знамена - символ на пролятата им кръв. Папски и албански знамена красяха улиците и площадите. Ние бавно се изтегляхме по булеварда, посрпяхме за отмора и като наближи 16 часа местно време, забелязахме, че

полицейското присъствие се засилва. Поинтересувахме се и любезно ни обясниха, че след малко ще мине папата на път към срещата с религиозните лидери и представители на християнските деноминации в Албания в университета „Дева Мария на Добрия съвет“. Подредихме се на тротоара и зачакахме. Не минаха и няколко минути и ето - папамобилът се зададе - толкова близо, че надали имаше повече от 2-3 метра. Помахаме, извирахме Santo Padre и той ни благослови с усмивка. Божията благодат се настани в душите ни чрез благослова на Божия наместник на земята.

Продължихме по булеварда, за да стигнем пред университета, който ни беше по път. Пред университета имаше голяма тълпа от хора, но на булеварда имаше много място. Отново зачакахме той да излезе. За четвърти път българското знаме и блажен

Евгений бяха в готовност да поздравят Светия отец. Охраната беше невероятно усилена. Снайперистите по покривите всяваха респект. Постояхме около половин час в очакване. Фотоапарати, телефони и таблети бяха в готовност. Когато хората в двора на университета се раздвижиха, беше ясно, че папата тръгва в нашата посока на път за вечерните молитви в католическата катедрала на Тирана с духовните лица и богословите. Това беше последната ни среща с папа Франциск в този ден. Отново топъл поздрав, бащинска усмивка, по лицето му благодат, каквато рядко се вижда.

Този папа ни открадна сърцата. Не беше възможно да го обичаме повече от това. Как да се разделим с Тирана? Сърцата ни останаха тук заедно с папа Франциск. Една специална страна, една специална среща. Молитвата сама идваше на устните ни. Как е възможно такава харизматичност да се събере в една-единствена личност? Каква силна любов струеше от погледа му, от усмивката му!

В понеделник сутринта Албания ни изпрати с обилен дъжд и облаци. Нашите сърца обаче бяха препълнени с радост, слънце и Божия благодат. По целия път до България ни съпътстваха папската усмивка и благослов. Viva il Papa!

Росица ЗЛАТЕВА

12

ИСТИНА
VERITAS

Брой 11 (1492)
ноември 2014 г.